

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 18.05.2015

Vår ref: 15/1517 - 5 MAS (15/19440)

Deres ref:

Veivalg for fremtidig kirkeordning - høringsvar fra Oslo biskop

Innledningsvis vil Oslo biskop bemerke at det er krevende å svare på de 27 spørsmålene slik at svarene fremstår med konsistens med tanke på en fremtidig kirkeordning. Flere av svarene vil med nødvendighet kreve en ytterligere avklaring av organisatoriske og tekniske så vel som prinsipielle spørsmål som det her vil føre for langt å gå inn i. Mange av spørsmålene berører ledelse og lederskap i kirken, mens fokus i overveiende grad er på forvaltning, arbeidsgiveransvar og arbeidsgiverfunksjoner. Samtidig er eiendomsforvaltning i liten grad berørt.

I Oslo bispedømme har vi gjort erfaringer som er avgjørende for hvordan vi mener en fremtidig kirkeordning og kirkelige organisering bør utvikles. I dette høringsvar fra Oslo biskop tas det utgangspunkt i disse erfaringer, uten at det som her sies under flere av spørsmålene ansees som allment gyldig for alle bispedømmer.

Som medlem av Oslo bispedømmeråd har Oslo biskop vært med på høringsuttalelsen fra dette organ, men vil på denne måten også avgi sitt eget høringsvar i denne viktige saken.

1. Forholdet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt

Den kirkelige organisasjon må forenkles og byråkratiet bygges ned. For Oslos vedkommende er imidlertid skillet mellom ”lokalt” og ”regionalt” ikke like innlysende med tanke på nivåer og organer. Om fellesrådene i Asker og Bærum kan betraktes som lokale organer, er størrelsen på fellesrådets område i Oslo nærmest en region.

2. Økonomiske rammebetingelser

En videreføring av dagens finansiering over kommunale og statlige budsjetter synes å være best for å sikre en bred folkekirke i fremtiden.

3. Dersom dagens finansieringsordning faller bort

En allmenn livssynsavgift vil ivareta Den norske kirkes karakter som folkekirke så vel som likestilling i forhold til andre tros- og livssynssamfunn.

4. Mulighet for forenkling og rasjonell utnyttelse av ressurser

Oppgaver, ressurser og beslutningsmyndighet må fordeles slik at soknet får kapasitet til å ivareta og utvikle daglig liv og virke i menigheten. Forenkling og bedret ressursbruk kan oppnås ved at støttefunksjoner som ikke forutsetter fortløpende lokal styring, sentraliseres til et hensiktsmessig nivå, ved å unngå parallelle strukturer og samordne arbeidsgiveransvaret for de ulike tjenestegruppene.

5. Størrelse og inndeling for soknet

Kirken yrer seg primært lokalt gjennom gudstjenesteliv og diakoni, og soknet må sees som organisatorisk ramme rundt den lokale menighet. Samtidig tilsier bosettingsmønster, geografi og kirkelig ressursituasjon at flere gudstjenestesteder ofte må inngå i en og samme organisatoriske ramme (jf. de gamle «prestegjeldene»). Soknet må være så stort at det er grunnlag for regelmessige gudstjenester, kirkelige handlinger og trosopplæring.

6. Bør ordningen med to organ for soknet videreføres?

Ja.

7. Fellesorgan for flere sokn

Dersom kirkeorganisasjonen og det kirkelige byråkrati skal forenkles, vil følgende være alternativet for Oslo bispedømme:

1. De nåværende fellesrådsområder består, og de nye fellesrådene får et utvidet ansvar for forvaltning og strategisk ledelse, med bortfall av bispedømmerådet (helt eller delvis).
2. En sammenslåing av dagens tre fellesråd (Oslo Bærum og Asker) og bispedømmerådet og deres administrasjoner, med både forenkling og besparing.

Oslo biskop anbefaler primært en slik sammenslåing, til et nytt Oslo bispedømmes fellesråd. Størrelsen på dette rådet bør være som dagens bispedømmeråd, og for å sikre forankring i soknene, bør det velges av menighetsrådene. En slik sammenslåing vil være i tråd med de behov vi har kjent på gjennom senere års samarbeid. Det vil samtidig være naturlig å bevare et prostiledt som bindeledd, slik vi har gjort erfaring med i samarbeid med kirkeverge/fellesråd i prostiene i Oslo by.

8. Fordeling av oppgaver mellom menighetsråd og fellesråd

Se nedenfor i punkt 9.

9. Styrings- og ledelsesansvar for soknets virksomhet

Det må tydeliggjøres at virksomhetsansvaret for arbeidet i soknet ligger i menighetsrådet. Det felles organ på bispedømmeplan må i større grad framstå som et serviceorgan for soknene og styrke samarbeid og samordning mellom soknene.

10. Organisering av daglig ledelse i soknet

Soknepresten bør, men må ikke nødvendigvis være daglig leder.

11. Biskopens rolle

For uten gjennom ledelse med ord og sakrament, bør biskopene bidra aktivt til utviklingen av kirkens virksomhet gjennom deltakelse i det valgte fellesorgan for bispedømmet med dets beslutningsmyndighet og gjennom et styrket tilsynsansvar for

medarbeidere og menigheter. Utviklingen i synet på de vigslete tjenestegruppene taler for større grad av samordning av disse tjenester under biskopens tilsyn.

12. Biskopens virkemidler

For uten virkemidlene som er nevnt i pkt 11 bør biskopen ha et avgjørende ord i tilsettingsprosessen for vigslete medarbeidere og ansvar for deres kompetanseutvikling.

13. Utpeking av biskoper

Nåværende ordning for rådgivende avstemning bør videreutvikles til et reelt bispevalg, der den som får minst 50 % av stemmene, blir biskop.

14. Bispedømmerådets rolle

I tråd med den anbefalte ordning foreslås at et fellesorgan på bispedømmenivå opprettholdes, men nå som organ valgt av menighetsrådene.

15. Bispedømmerådets oppgaver

Et felles organ på bispedømmenivå gir mulighet for en helhetlig kirkefaglig og personalfaglig ledelsesfunksjon, strategisk utvikling og bedre ressursforvaltning. Det vil også gi biskopen mulighet til å bidra til den strategiske utviklingen.

16. Alle ansatte samme arbeidsgiver – hvilket organ

Det felles organ på bispedømmenivå, her kalt Oslo bispedømmes fellesråd.

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner deles?

I en kirkeordning som skal ivareta både de lokale (kongregasjonale) og felleskirkelige (synodale og episkopale) dimensjonene, er det naturlig at arbeidsgiverfunksjonene fordeles mellom bispedømmenivå, prostinivå og soknenivå. Av hensyn til nærheten til soknene, bør det vurderes om tilsetting skal delegeres til et organ på prostinivå (vigslede stillinger) og til menighetsrådene (øvrige). Jfr.p.12.

18. Lokale og regionale variasjoner for arbeidsgiveransvaret

Innenfor gitte rammer er det ønskelig med rom for lokale variasjoner og tilpasninger i organiseringen, særlig ut fra geografiske og demografiske hensyn.

19. Særpreget til prestatjenesten og andre vigslete tjenester

Særpreget til de vigslete tjenester kan best ivaretas ved at biskopen får ansvar for å tilrettelegge etter- og videreutdanning for disse.

20. Kirkemøtets rolle

Kirkemøtet er kirkens øverste representative organ og fastsetter det øverste regelverket for Kirken. Kirkemøtet fordeler oppgaver og myndighet til andre sentralkirkelige organer. Et viktig premiss i en fremtidig kirkeordning vil være å sikre gode ordninger for maktbalanse og myndighetsforelding i kirken.

Det anbefales at en viderefører den type sikringer som i dag ligger i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 og ta slike bestemmelser inn i selve kirkeordningen.

21. Sammensetning av Kirkemøtet

Et viktig premiss i dagens kirkedemokrati er at det er et samvirke mellom embete og råd. Dagens sammensetning av KM gjenspeiler denne situasjonen ved at KM er representert ved både den ordinerte tjeneste og det allmenne prestedømme. Det anbefales at sammensetningen videreføres som i dag.

22. Bispemøtets oppgaver og rolle

Bispemøtet bør fortsatt være et sentralkirkelig organ med ansvar for å samordne biskopenes oppgaver og ivareta helhetskirkelige spørsmål knyttet til lære og liturgi. Siden biskopene har et særlig ansvar for lære og liturgisaker, bør det vurderes hvordan Bispemøtet kan gis en tydeligere rolle enn hva tilfelle er i dag overfor Kirkemøtet i forberedelse, innstilling og oppfølging av saker som angår kirkens lære.

23. Ledelse av biskopene

Bispemøtets preses bør ha en rolle som de øvrige biskopenes nærmeste overordnede med enkelte definerte arbeidsgiverfunksjoner som ikke fratrar den enkelte biskop dennes særskilte myndighet og mandat.

24. Kirkerådets funksjon og sammensetning

I ny kirkeordning vil Kirkerådet få større fullmakter og flere oppgaver ettersom saker overføres fra staten til kirken. Et viktig anliggende vil være å få et kirkeråd med kompetanse og demokratisk forankring. Her anbefales det å beholde dagens antall medlemmer. For å unngå at Kirkerådets sekretariat skal fremstå som et selvstendig organ uavhengig av det valgte organ, anbefales at det valgte organet og dets sekretariat heter Kirkerådet.

25. Ordningen med lærenemnd

Det anbefales at oppgavene som i dag er lagt til lærenemnda for fremtiden ivaretas av Bispemøtet. Samtidig bør det etableres rutiner/regelverk for involvering av lærestedene for å sikre den faglige bredde og kompetanse.

26. Samisk kirkeliv

Det anbefales at Samisk kirkeråd forblir et råd under Kirkemøtet.

27. Ungdomsdemokrati

Kirkerådets vurdering om at det kirkelige ungdomsdemokratiet regelfestes som del av kirkeordningen, støttes.

Med vennlig hilsen

Ole Chr. M. Kvarme
biskop

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Kirkerådet

Postboks 799 Sentrum

0106

OSLO